

Γενικά

Κυπρος → Αγγλία

Δικαιώματα

Λευκωσία

Λευκωσία

Παρος

Αμμοχώστης

Λαρνακιά

Ροδόγια

Θαλάσσιος Μεταφ.

Κυπρος → Αυστρία

→ Αλεξανδρία

Ταξιδευτές

1. Τα μεταφορικά μέσα

Δηλ. Έργα

· Οδ. Διευτ.

· Αρδύση

Κυπρος → Ιταλία

Αδελφότητα

Ευρωπαϊκή

COOP

Εμπορία

Ροδόγια

Τραπεζία

Χωρεξ. Τραπεζία

Χωρεξία

ΕΠΡΟΟΔΕΥΣΑΜΕΝ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΑΓΓΛΟΥΣ ;

Δεν θέλομεν ν' ἀπάντησωμεν. Ἡμεῖς
θα ἐκθέσωμεν ἀμερολήπτως τὰ γεγονότα
χάριν τῶν ἐν τῇ ἐξωτερικῇ Συνδρομητῶν
ἡμῶν καὶ ἀριέμεθα τὴν ἀπάντησιν τοῖς ἐν-
ταῦθα Συμπατριώταις.

Περὶ Δικαστηρίων.—Πρὶν ἀναπετασθῇ
ἡ Ἀγγλικὴ Σημεία εἶχομεν ἐν μὲν τῇ
πρωτεύουσῃ πρωτοδικεῖον καὶ ἐφετεῖον, ἐν δὲ
Λάρνακι πρωτοδικεῖον καὶ ἐμποροδικεῖον καὶ
ἐν Λεμεσῷ, Κτήματι, Ἀμμοχώστῃ κτλ.
πρωτοδικεῖα ὁμοιόμορφα ἅπαντα, προεδρευ-
όμενα ὑφ' ἐνός· Καθὼ καὶ ἔχοντα συμβού-
λια ἐκ δύο χριστιανῶν καὶ δύο ὁθωμανῶν
συγκροτημένα. Ἐν τοῖς Δικαστηρίοις τοῦ
τοῖς ἐδικάζετο πᾶσα ὑπόθεσις, ἐμπορικῇ,
πολιτικῇ καὶ ποινικῇ καὶ ἀφοῦ ἐφεσιδᾶλ-
λετο εἰς Λευκωσίαν εἶχον τὸ δικαίωμα
οἱ νησιῶται νὰ φέρωσιν αὐτὴν καὶ μέχρι
Κωνσταντινουπόλεως. Μετὰ τὴν ἀγγλικὴν
κατοχὴν κατηργήθη ἡ ἐτεροδικία καὶ οἱ ἀν-
τιπρόσωποι τῶν ξένων δυνάμεων, οἵτινες
ἐπέμβαινον πολλάκις καὶ εἰς ὑποθέσεις ξέ-
νης αὐτοῖς, ἀπώλεσαν πᾶσαν δικαιοδοσί-
αν, διατηρουμένων τῶν Δικαστηρίων ἐν

οἷς πρὶν καταστάνει, ἐκτὸς μόνον ἐπὶ τῆς
 γλου ὑποδιοικήτου, διαρισθέντος ὑπὸ τῆς
 Κυβερνήσεως, ὅστις, ὡς λέγεται, ἵποπτύ-
 ει τὸν Καδὴν καὶ ὑποχρεοῖ αὐτὸν νὰ ἐκ-
 δίδῃ ἀποφάσεις νομίμους καὶ δικαίαις. Τὸ
 «Σερὶ», ὁ ἱερός τοῦ Προφήτου νόμος, ὡς
 ἐξηλθεν ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ συντάξαν-
 τος αὐτὸν εὐρίσκειτο κεκλεισμένος ἐν τοῖς
 γραφείοις τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ Τουρκοκρα-
 τίας καὶ ἀντ' αὐτοῦ οἱ Καδίδες εἶχον ἐν
 ταῖς χερσὶ τοῦς καλουμένους μετζελέ-
 δες, ἥτοι περίληψιν τοῦ «Σερὶ», ἣν
 ἀνεδήρουν ὁσάκις ἐπαρουσιάζετο αὐτοῖς
 ὑπέθεσις τις, ἣν δὲν ἠδύναντο διὰ τοῦ
 «Νιζάμ» νὰ δικάσωσιν, ὡς ἐπὶ παραδείγμα-
 τι, ὅταν προὔκειτο περὶ ἀγοροπωλησίας, ἐν
 ἐχέλευ, ἐγγυήσιως, μεταθέσει, γρέ-
 ους, παραγραφῆς, ἐμολογίας, μαρτυρίας,
 σφετερισμοῦ, κληρονομίας, δωρεᾶς, κτλ.
 περὶ ὧν ἐλίγα μόνον αὐτὸ ἡ εὐδὲν ἐμπε-
 ριέγει, καὶ ὁσάκις οἱ Πρόξενοι ἐπέτρεπον
 τοῦτο, ἴαν ἐφαίνετο αὐτοῖς ὅτι ἡ νομοθε-
 σία τοῦ Προφήτου δὲν προσέκρουεν εἰς τὸ
 ὑπὸ παντὸς ἐξηυγενισμένον ἔθνος ἐννο-
 ούμενον νόμιμον καὶ δίκαιον. Σήμερον δὲ,
 ἐπὶ τῇ Ὑ. Πύλῃ ἐπροίκισε τοὺς ὑπ' αὐ-
 τῇ λαοὺς διὰ νομοθεσιῶν τοιούτων, συν-
 αδουσῶν τῇ προόδῳ τῆς ἐποχῆς ταύτης τῶν
 φώτων, οἱ ἡμέτεροι Καδίδες τὸ μὲν «Νι-
 ζάμ» ἱσφαγίσαν, τοὺς δὲ μετζελέδες

θεωρούντες ἀνεπαρκείς ἔθεντο ἐν τῇ θέσει τοῦ «Σερι», ὅπῃ μετὰ σεβασμοῦ ἀσπασθέντες ἠνέψαν, ἐπιβάλλοντες τὰς θεσπεύστους ἀρχάς του τοῖς θνητοῖς, συνεργοὺς καὶ προστάτας ἔχοντες τοὺς νέους καὶ Κυβερνήτας. Οἱ ξένοι δὲ ὑπήκοοι, οἵτινες ἐξανεστήσαν κατὰ τοῦ μέτρου τούτου καὶ δὲν ἠνέον ν' ἀφαιρῶσι τὸν πῖλον πρὸ τοῦ ἐρμηνεύοντος τὰ οὐρανόπεμπτα ἄρθρα ὑπεχρεώθησαν καὶ ὑποχρεοῦνται μέχρι σήμερον νὰ παρουσιάζωνται ἐν τῇ αἰθρῇ μὲν τοῦ Καϊμακαμάτου, μὴ συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ διερμηνέως τοῦ Προξενίου των, ἀλλ' ἐνώπιον Ἀγγλου Δικαστοῦ, χρῶντο ἐν ταῖς χερσὶ Ordinances, συνταχθείσας ἀγνωστον πῶθεν καὶ ἐπὶ τίνος βάσει καὶ διακρίνοντας κατὰ νόμον ἄγνωστον καὶ ἀκατάληπτον ἡμῖν, ὃ ὅποιος δίδωσι τὸ δικαίωμα αὐτῷ νὰ ᾖ πρωτοδίκης, ἐμπεροδίκης, ἐφέτης, πλημμελοδίκης, κκυργοδίκης, σύμβουλος, γραμματεὺς, κτλ. κτλ. νὰ ἔχῃ δηλονότι ὅλας τὰς ιδιότητες τοῦ Δικαστοῦ καὶ αἱ ἀποράσεις αὐτοῦ νὰ ὦσιν ἱεραὶ καὶ ἀμετάκλητοι.

Περὶ φόρων.—Οἱ φόροι κατὰ τὸν προῦ πολογισμόν, ὅπερ ἐδημοσιεύσαμεν ἐν παρὶλ θόντι τινὶ φύλλῳ τοῦ «Νέου Κιτίου», εἰπὶν οἱ αὐτοὶ ὡς ἐπὶ τῶν Τούρκων, προστεθέντων τῶν Δημαρχιακῶν, δικαιώματος ἀποβ-
θρῶν, προστίμων καὶ καταργηθέντων τῶν τῆς εἰσαγωγῆς τῶν Δημητριακῶν. Εἰσ-
πράσσονται δὲ διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου, ἀλλ' αὐστηρότερον καὶ τακτικώτερον.

Περὶ γλώσσης.—Ἐκτὸς τῶν Ἀγγλῶν Διοικητῶν, οἵτινες κρατοῦσι τὰ βιβλία των καὶ τὰ πρακτικὰ τοῦ Δικαστηρίου «Haute Cour» ἀγγλιστί, εἶτα τὰλλα τουρκιστί γρά-
φονται, ὡς ἐγράψαμεν ἤδη ἐν τῇ προηγου-
μένῳ ἡμῶν φύλλῳ, καὶ αὐταὶ αἱ πρὸς τοὺς χριστιανοὺς ἀποστελλόμεναι κλή-
σεις.

Περὶ ἐμπορίου.—Σκοπὸν ἔχομεν νὰ διαπραγματευθῶμεν περὶ τούτου ἐν ἐκτῇ σει μετ' ἑνὸς χρόνου, δηλοσιεύοντες ἐν λε-
πτομερείᾳ τὰ τῆς ἐξαγωγῆς καὶ εἰσαγωγῆς εἶδη τῶν 78 καὶ 79. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦδε δυ-
νάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι ἔμεινε στᾶσιμον καὶ πᾶσχει μάλιστα κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους μῆνας, κλονιζομένων πολλῶν ἐμ-
πόρων τῆς δευτέρας τάξεως. Ἐν τῇ ἀρ-
χῇ τῆς Ἀγγλικῆς κατοχῆς πολλοὶ ξένοι, ὡς ἐγράψαμεν ἤδη πολλάκις, κεφαλαιοῦ-
χοι καὶ τυχοδιώκται, ἀφίκοντο ἐνταῦθα, κο-
μίζοντες πολυπληθεῖς ἐμπορεύματα καὶ μυ-
ρία, ἐπιχειρήσεις, σχεθέντες καὶ ἀναλα-
βόντες. Ἀλλ' ἐκ μὲν τῶν κεφαλαιούχων
δὲν ἀπέμειναν παρὰ ἡ Ἀγγλοαίγυπτιακὴ

Τράπεζα καὶ ὁ οἶκος τῶν Κίγκ, ὅστις πρὸ πολλοῦ εὐρίσκεται εἰς διαλύσιν, ἐκ δὲ τῶν τυχοδιωκτῶν οὐδεὶς, ἀπάντων ἀναχωρησάντων ἀνευ ὀβολοῦ ἐν τῷ θυλακίῳ.

Περὶ συγκοινωνίας. — Ἐπὶ τουρκοκρατίας αἰμιτὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ συγκοινωνίαι ἡμῶν περιωρίζοντο ἐν δυσὶν Αὐστριακοῖς ἀτμοπλοίοις, προσεγγιζούσις κατὰ δεκαπενθημερίαν ἐν τῷ λιμένι ἡμῶν. Ἡδηκτὸς αὐτῶν ἔχομεν καὶ δύο ἀγγλικά τῆς ἐταιρίας Bell Asia Minore τὰ ὅποια καθ' ἑβδομάδα κομίζουσιν ἐν τῇ νήσῳ μας τὰς γραμματοπήρας καὶ πολλὰ ἐμπορεύματα ἐξ Εὐρώπης ἀποστελλόμενα, παρὰ λαμβάνοντα τὰ μὲν καὶ τὰς δὲ ἐξ Ἀλεξανδρ. Ἐπιτοπίῳ δὲ ἐπεδιορθώθη ἡ μεταξὺ Λάρνακος καὶ Λευκωσίας ὁδός, ἣν διέρχεται ἐκάστοτε ἅμαξα, ὑπὸ ἰδιώτου διατηρουμένη, καὶ τρεῖς τῆς ἑβδομάδος ἀναχωροῦσι διὰ Λεμεσσὸν καὶ Ἀμμόχωστον ἀγωγιάται, κομίζοντες ὥς πρότερον τὰς ἐπιστολάς μας. Μανθάνομεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις προσπαθεῖ νὰ ἐνώσῃ δι' ἁμαξίτου ὁδοῦ τὴν Λεμεσσὸν μετὰ τῆς Λάρνακος καὶ ὅτι χάρασσει διαφόρους ἄλλας ὁδοὺς ἐν τοῖς ὅρεσιν, ἀλλ' οὐδὲν ὥς θετικὸν ἢ τε τελεσμένον δυνάμεθα μέχρ' ἐτὴς στιγμῆς ταύτης νὰ παραδεγθῶμεν. Τοῦτο μόνον γινώσκομεν ὅτι ἐσχίς ἀποστέλλομεν τὸ «Νέον Κίτιον» ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἐσμὲν ἡναγκασμένοι νὰ εὐρίσκωμεν ὥς ἄλλοτε χωρικοὺς καὶ νὰ παρακαλῶμεν αὐτοὺς νὰ φέρωσιν ἐν τοῖς διαφόροις χωρίοις τῶν τῆν ἐφημερίδα μας.

Περὶ γεωργίας.—Οὐδεμία μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης γεωργικὴ τράπεζα ἔσυστήθη, οὐδὲν ἀρτεσιανὸν φρέαρ ἀνωρύχθη, οὐδεμία δεξιμένη ναυτεσκευάσθη. Ὁ χωρὶς σπείρει καὶ θερίζει κατὰ τὸν αὐτὸν οἶον καὶ οὐκ πράγνοισι αὐτοῦ τρόπον καὶ ἀνέφετος ἐν ἐρίῃ ἡ θέσις του ἔσεται ἀληθῶς ἀξιοδάκρυτος.

Περὶ Σχολείων.—Οἱ μὲν Ἕλληνες καὶ τοιοκοὶ διὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν συνδρομῶν καὶ τῆς ἀντιλήψεως τῶν τε Ἀρχιερέων καὶ τινῶν Ἐκκλησιῶν συντηροῦσιν αὐτά, οἱ δὲ Ὀθωμανοὶ ἔχουσιν ὀλίγους χωρὶς ἀδελφοὺς, οὓς πληρῶνει, ἀνδρὲς ἀπατώμεθα, ἡ Κυβέρνησις. Λέγεται ὅτι θὰ ληφθῇ πρόνοια περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ἀλλ' ἂν τις συλλογισθῇ ὁποῖος θόρυβος ἠγέρθη ἐν τῇ Ἀγγλικῇ Βουλῇ, ὅτε ἡ Κυβέρνησις ἀνήγγειλεν ὅτι ἐδάεισε τὴν νῆσον ἡμῶν ὀλίγας χιλιάδας λιρῶν, τίθησι καὶ τοῦτο μεταξύ τῶν ἀπραγματοποιήτων σχεδίων.

Περὶ πολιτοφυλακῆς.—Πέρυσι πολλοὶ τῶν χριστιανῶν ἠθέλησαν νὰ λάβωσι μέρος, ἀλλ' ἡ ἀδίκαιολόγητος ἐπιμονὴ τῶν Διοικούντων, ἐννοούντων νὰ ἐπιβάλλωσιν αὐ-

τοῖς τῷ σαρίκιον, ὑπεχρέωσεν αὐτοὺς ν' ἀπομακρυνθῶσι καὶ συνεκροτήθη τὸ σῶμα τοῦ τοῦ ἐκ τούρκων ζαπτιέδων, οἵτινες εἰσὶ μὲν καθαρώτερον ἐνδεδυμένοι, ἀλλ' ἐμμέ νουσι ἐν τῇ φυσικῇ αὐτῶν ἀνικανότητι, ἥτις ἐπὶ τριακόσια ἔτη χαρακτηρίζει τοὺς ἐν Εὐρώπῃ Τούρκους, οἵτινες εἰσὶ καὶ σήμερον, ὅποιοι ἦσαν τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν εἰσέβαλον εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Περὶ δημοσίας ασφαλείας.—Ὅσοι τῶν Ἀναγλωστῶν ἡμῶν ἀνέγνωσαν τὰς ἐκ τοῦ ἰσωτερικοῦ διαφοροῦς ἀλληλογραφίας, τὰς ἐν ταῖς στήλαις τοῦ «Νέου Κιτίου» δημοσιευθείσας, θὰ ἐσχημάτισαν ἤδη ἀκριδὴ ἰδέαν περὶ τῆς ασφαλείας ἡμῶν καὶ θεωροῦμεν περὶ τὸν νὰ προσθέσωμεν ἡμεῖς ἕστω καὶ μίαν λέξιν.

Περὶ δασῶν.—Ἐξεδέθησαν μὲν διάφορα διατάγματα καὶ ἐτιμωρήθησαν αὐστηρότατα χωρικοί, κόψαντες κλάδους δένδρων, ἀλλ' ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ διαβεβαιώσωμεν ὅτι κατ' οὐδὲν σονετέλεσαν τὰ μέτρα ταῦτα πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς ἐν Κύπρῳ δένδρυφύτεως, ἀκυρωθέντος σήμερον καὶ τοῦ μόου συμβολαίου, τοῦ συνοπογραφέντος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ἰταλοῦ τινος, ἀναλαβόντος τὴν ἐν Κύπρῳ μετακόμισιν χιλιάδων τινῶν εὐκαλήπτων, οἵτινες, ὡς εἰλέμετο, καὶ τὰ δάση ἡμῶν θὰ ἐπηύξανον καὶ τὸν ἀέρα μὰς θὰ ἐκαθάριζον.

Περὶ καλλωπισμοῦ τῶν πόλεων.—Ἐκτὸς τισσάρων λιθοκτίσεων οἰκῶν, οἵτινες ἠγέρθησαν ἐξ ἰδιωτῶν ἐν Λάρνακι, ἄλλων τῶσων ἐν Λεμεσῶ, καὶ ξυλίνων τινῶν ἐν ἀποκέντροις μέρεσιν οὐδὲν ἄλλο ἔχομεν νὰ ἐπιδείξωμεν τοῖς ἐπισκεπτομένοις ἡμᾶς καὶ ποτε ξένοις. Οἱ κεφαλαιοῦχοι μάλιστα ἐκείνοι, οἵτινες ἔσπευσαν ἐν τῇ ἀρχῇ νὰ ρίψωσι χιλιάδας λίρας πρὸς ἀγοράν κτημάτων, παραδέχονται ἤδη ὅτι ἔρριψαν τὰ κεφάλαιά των ἐν ποταμῷ.

Αὕτη εἶναι ἡ σημερινὴ ἡμῶν ἀληθὴς κατάστασις. Ἐπροοδεύσαμεν; Ἄς ἀπαντήσωσιν οἱ Συμπατριῶταί μας.